

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ**

Рўйхатга олинди
№
20   йил

Ўзбекистон Республикаси Олий
ва ўрта маҳсус таълим вазирининг
20   йил “   ”   даги
      -сонли бўйруғи билан
тасдиқланган.

“ЮРИСПРУДЕНЦИЯ”

йўналиши бўйича олий таълим муассасалари педагог кадрларини
қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш курсининг
ўкув дастури

Тошкент – 2015

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ**

**ОЛИЙ ТАЪЛИМ ТИЗИМИ ПЕДАГОГ ВА РАҲБАР КАДРЛАРИНИ
ҚАЙТА ТАЙЁРЛАШ ВА УЛАРНИНГ МАЛАКАСИНИ ОШИРИШНИ
ТАШКИЛ ЭТИШ БОШ ИЛМИЙ-МЕТОДИК МАРКАЗИ**

**ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЮРИДИК УНИВЕРСИТЕТИ
ПЕДАГОГ КАДРЛАРНИ ҚАЙТА ТАЙЁРЛАШ ВА МАЛАКАСИНИ
ОШИРИШ ФАКУЛЬТЕТИ**

*Қайта тайёрлаш ва малака ошириши ўқув дастури Олий ва ўрта маҳсус, касбхунар таълимий ўналишилари бўйича ўқув-услубий бирлашмалар фаолиятини
Мувофиқлаштирувчи кенгашининг 2015 йил 16 июлдаги 4-сонли
баённомаси билан маъқулланган.*

Тузувчилар: “Олий таълимнинг норматив хуқуқий асослари” модули: с.ф.д., профессор И.Эргашев, ю.ф.н., доцент В.Топилдиев.

“Илгор таълим технологиялари ва педагогик маҳорат” модули: п.ф.д., профессор Н.Муслимов, п.ф.н. М.Мирсолиева, п.ф.н. доцент М.Усманбаева, А.Исянова.

“Таълим жараёнида ахборот-коммуникация технологияларини қўллаш” модули: ф-м.ф.н, доцент Х.Холмедов, ф-м.ф.н, доцент Д.Иргашева, катта ўқитувчи В.Хамидов.

“Амалий хорижий тил” модули: Ўзбекистондаги Британия Кенгашининг етакчи мутахассислари, катта ўқитувчи У.Гиясова.

“Тизимли таҳдил ва қарор қабул қилиш асослари” модули: с.ф.д., профессор С.Жўраев, т.ф.д., профессор С.Абдурахимов, п.с.ф.н. Х.Алимов.

Маҳсус фанлар бўйича:

ТДЮУ кафедра мудирлари ю.ф.н., доцент Ш.Зулфиқоров, ю.ф.н. З.Борсиева, ю.ф.н., доцент Ж.Бабаев, ю.ф.н., доцент Х.Азизов, Жиноят процессуал хуқуқи кафедраси доценти, ю.ф.д. Г.Тўлаганова, Жиноят хуқуқи ва криминология кафедраси катта ўқитувчиси, ю.ф.н.Ғ.Эрматов.

Тақризчилар: Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси кафедраси доценти, ю.ф.н. Ш.Асадов, Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги ҳузуридаги Юристлар малакасини ошириш маркази кафедра мудири профессор, ю.ф.д. Б.Тошев.

Ўқув дастури Тошкент давлат юридик университети Кенгашининг қарори билан тасдиққа тавсия қилинган (2015 йил 3 июлдаги 11-сонли баённома).

Кириш

Дастур Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2015 йил 12 июндаги “Олий таълим муассасаларининг раҳбар ва педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПФ-4732-сон Фармонидаги устувор йўналишлар мазмунидан келиб чиқсан ҳолда тузилган бўлиб, у замонавий талаблар асосида қайта тайёрлаш ва малака ошириш жараёнларининг мазмунини такомиллаштириш ҳамда олий таълим муассасалари педагог кадрларининг касбий компетентлигини мунтазам ошириб боришни мақсад қиласди.

Дастур мазмуни олий таълимнинг норматив-хуқуқий асослари ва қонунчилик нормалари, илғор таълим технологиялари ва педагогик маҳорат, таълим жараёнларида ахборот-коммуникация технологияларини қўллаш, амалий хорижий тил, тизимли таҳлил ва қарор қабул қилиш асослари, маҳсус фанлар негизида илмий ва амалий тадқиқотлар, технологик тараққиёт ва ўқув жараёнини ташкил этишнинг замонавий услублари бўйича сўнгги ютуқлар, педагогнинг касбий компетентлиги ва креативлиги, глобал Интернет тармоғи, мультимедиа тизимлари ва масофадан ўқитиши усулларини ўзлаштириш бўйича билим, кўникма ва малакаларини шакллантиришни назарда тутади.

Дастур доирасида берилаётган мавзулар таълим соҳаси бўйича педагог кадрларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш мазмуни, сифати ва уларнинг тайёргарлигига қўйиладиган умумий малака талаблари ва ўқув режалари асосида шакллантирилган бўлиб, бу орқали олий таълим муассасалари педагог кадрларининг соҳага оид замонавий таълим ва инновация технологиялари, илғор хорижий тажрибалардан самарали фойдаланиш, ахборот-коммуникация технологияларини ўқув жараёнига кенг татбиқ этиш, чет тилларини интенсив ўзлаштириш даражасини ошириш ҳисобига уларнинг касб маҳоратини, илмий фаолиятини мунтазам юксалтириш, олий таълим муассасаларида ўқув-тарбия жараёнларини ташкил этиш ва бошқаришни тизимли таҳлил қилиш, шунингдек, педагогик вазиятларда оптималь қарорлар қабул қилиш билан боғлиқ компетенцияларга эга бўлишлари таъминланади.

Қайта тайёрлаш ва малака ошириш йўналишининг ўзига хос ҳусусиятлари ҳамда долзарб масалаларидан келиб чиқсан ҳолда дастурда тингловчиларнинг маҳсус фанлар доирасидаги билим, кўникма, малака ҳамда компетенцияларига қўйиладиган талаблар ўзгартирилиши мумкин.

I. Олий таълимнинг норматив хуқуқий асослари

1.1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг асрларида жамият ривожи ва таълим-тарбия масалалари.

1.2. Таълим-тарбия жараёнларини ташкил этишнинг қонунчилик нормалари.

II. Илғор таълим технологиялари ва педагогик маҳорат

- 2.1. Инновацион таълим технологиялари.
- 2.2. Педагогик компетентлик ва креативлик асослари.
- 2.3. Замонавий таълим ва инновацион технологиялар бўйича илғор хорижий тажрибалар.

III. Таълим жараёнида ахборот-коммуникация технологияларини қўллаш

- 3.1. Таълимда мультимедиа тизимлари ва масофавий ўқитиш методлари.
- 3.2. Электрон педагогика асослари ва педагогнинг шахсий, касбий ахборот майдонини лойиҳалаш.

IV. Амалий хорижий тил

- 4.1. Амалий хорижий тилни ўрганишнинг интенсив усуллари.

V. Тизимли таҳлил ва қарор қабул қилиш асослари

- 5.1. Тизимли таҳлил асослари.
- 5.2. Олий таълим жараёнини бошқаришда қарор қабул қилиш технологиялари.

VI. Махсус фанлар

- 6.1. Давлат-хуқуқий ва халқаро-хуқуқий фанларни ўқитиш назарияси ва амалиёти.
- 6.2. Фуқаролик-хуқуқий ва тадбиркорлик (бизнес) хуқуқий фанларни ўқитиш назарияси ва амалиёти.
- 6.3. Жиной-хуқуқий фанларни ўқитиш назарияси ва амалиёти.

VII. Педагогик амалиёт

VIII. Малакавий аттестация

Курснинг мақсади ва вазифалари

Олий таълим муассасалари педагог кадрларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш курсининг **мақсади** педагог кадрларнинг ўқувтарбиявий жараёнларни юксак илмий-методик даражада таъминлашлари учун зарур бўладиган касбий билим, кўнишка ва малакаларини мунтазам янгилаш, малака талаблари, ўқув режа ва дастурлари асосида уларнинг касбий компетентлиги ва педагогик маҳоратини доимий ривожланишини таъминлашдан иборат.

Курснинг **вазифалари**га қўйидагилар киради:

“Юриспруденция” йўналишида педагог кадрларнинг касбий билим, кўнишка, малакаларини узлуксиз янгилаш ва ривожлантириш механизmlарини яратиш;

замонавий талабларга мос ҳолда олий таълимнинг сифатини таъминлаш учун зарур бўлган педагогларнинг касбий компетентлик даражасини ошириш;

педагог кадрлар томонидан замонавий ахборот-коммуникация технологиялари ва хорижий тилларни самарали ўзлаштирилишини таъминлаш;

махсус фанлар соҳасидаги ўқитишинг инновацион технологиялари ва илғор хорижий тажрибаларни ўзлаштириш;

“Юриспруденция” йўналишида қайта тайёрлаш ва малака ошириш жараёнларининг фан ва амалиёт билан интеграциясини таъминлаш.

Курс якунида тингловчиларнинг билим, кўникма ва малакалари ҳамда компетентлигига қўйиладиган талаблар:

“Олий таълимнинг норматив-ҳуқуқий асослари”, “Илғор таълим технологиялари ва педагогик маҳорат”, “Таълим жараённида ахборот-коммуникация технологияларини қўллаш”, “Амалий хорижий тил”, “Тизимли таҳлил ва қарор қабул қилиш асослари” модуллари бўйича тингловчиларнинг билим, кўникма ва малакаларига қўйиладиган талабалар тегишли таълим соҳаси бўйича педагог кадрларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш мазмуни, сифати ва уларнинг тайёргарлиги ҳамда компетентлигига қўйиладиган умумий малака талаблари билан белгиланади.

Махсус фанлар бўйича тингловчилар қуидаги янги билим, кўникма, малака ҳамда компетенцияларга эга бўлишлари талаб этилади:

Тингловчи:

- ҳуқуқий фанлар назарияси, қонуниятлари ва асосий тамойилларини;
- давлат-ҳуқуқий, жиноят-ҳуқуқий, фуқаролик-ҳуқуқий, тадбиркорлик-ҳуқуқий (бизнес ҳуқуқи), халқаро-ҳуқуқий фаолият соҳаларига тегишли норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар ва уларга киритилган ўзгартириш ва қўшимчаларни;
- муайян ҳуқуқ соҳасига оид норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни яратиш, уларни экспертиза қилиш, юридик конфликтларни ҳал қилишнинг ҳуқуқий усул ва воситаларини;
- ҳуқуқий фанлар бўйича инновацияларни, шунингдек ўқув жараёнини ташкил этишнинг замонавий услубларини;
- ҳуқуқ соҳасига оид интернет тармоғида мавжуд илмий янгиликларни;
- ўқув жараённида назарий тайёргарликни ҳуқуқни қўллаш фаолияти билан узвий боғлашни;
- адлия, суд, прокуратура, ички ишлар органлари ва адвокатура амалиёти тўғрисидаги маълумотларни;
- давлат қурилиши ва бошқаруви, суд-ҳуқуқ тизимини модернизация қилиш ҳақидаги маълумотларни *билиши* керак.

Тингловчи:

- давлат-хуқуқий, жиноят-хуқуқий, фуқаролик-хуқуқий, тадбиркорлик-хуқуқий (бизнес ҳуқуқи), халқаро-хуқуқий фаолият соҳаларига тегишли фанларнинг сўнгги ютуқларини, илғор хорижий тажрибани ўрганиш ва таҳлил қилиш;
- давлат-хуқуқий, жиноят-хуқуқий, фуқаролик-хуқуқий, тадбиркорлик-хуқуқий (бизнес ҳуқуқи), халқаро-хуқуқий фаолият соҳаларига тегишли фанларнинг истиқболи ҳақида тасаввурга эга бўлиш;
- давлат-хуқуқий, жиноят-хуқуқий, фуқаролик-хуқуқий, тадбиркорлик-хуқуқий (бизнес ҳуқуқи), халқаро-хуқуқий фаолият соҳаларига оид қонунчилик нормаларини, илмий ва амалий тадқиқотларни ўқув жараёнида қўллай олиш;
- давлат-хуқуқий, жиноят-хуқуқий, фуқаролик-хуқуқий, тадбиркорлик-хуқуқий (бизнес ҳуқуқи), халқаро-хуқуқий фаолият соҳаларига тегишли фанларни ўқитишида замонавий инновацион педагогика, ахборот-коммуникация технологияларини ўқув жараёнига фаол тадбиқ этиш;
- давлат-хуқуқий, жиноят-хуқуқий, фуқаролик-хуқуқий, тадбиркорлик-хуқуқий (бизнес ҳуқуқи), халқаро-хуқуқий фаолият соҳаларига тегишли фанларга тааллуқли бўлган тадқиқотларни аниқлаш ва таҳлил қилиш;
- ҳуқуқий ҳужжатлар (норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар лойиҳалари, процессуал ҳужжатлар, юридик хulosалар, хизмат хатлари ва ҳоказо) тайёрлай олиш;
- ҳуқуқий фанларни ўқитишида таълим беришнинг модулли тизимидан кенгроқ файланиш;
- ҳуқуқий фанларга тааллуқли бўлган тадқиқотларни аниқлаш ва таҳлил қилиш;
- ҳуқуқий фанларни ўқитишида амалиёт материалларидан кенгроқ фойдаланган ҳолда таҳлилий фикрлаш;
- республикамиздаги ва хорижий давлатлардаги ҳуқуқий фанларга тегишли илмий ютуқларни, махсус адабиётларни ва бошқа ахборотларни ўрганиш;
- ҳуқуқ соҳасининг муайян йўналиши бўйича ҳуқуқий ахборотларни йиғиши, қайта ишлаш, таҳлил қилиш ва тизимлаштириш ишларини амалга ошириш **кўникмаларига** эга бўлиши лозим.

Тингловчи:

- давлат-хуқуқий, жиноят-хуқуқий, фуқаролик-хуқуқий, тадбиркорлик-хуқуқий (бизнес ҳуқуқи), халқаро-хуқуқий фаолият соҳаларига оид норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни, ўқув адабиётларини таҳлил қила олиш;
- Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси, қонунлари ва қонуности ҳужжатлари мазмунини билиш ва уларни амалда қўллай олиш;
- давлат-хуқуқий, жиноят-хуқуқий, фуқаролик-хуқуқий, тадбиркорлик-хуқуқий (бизнес ҳуқуқи), халқаро-хуқуқий фаолият соҳаларига тегишли норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни шарҳлаш ва такомиллаштириш бўйича таклифлар бериш;

- давлат-хуқуқий, жиноят-хуқуқий, фуқаролик-хуқуқий, тадбиркорлик-хуқуқий (бизнес хуқуқи), халқаро-хуқуқий фаолият соҳаларига тегишли амалиёт материалларини ўрганиш, таҳлил қилиш ва олинган маълумотлар асосида тегишли хулоса ва тавсиялар ишлаб чиқиш;

- суд ҳукмлари, ажримлари ва қарорларини процессуал хуқуқ нуқтаи назаридан таҳлил қила олиш;

- давлат-хуқуқий, жиноят-хуқуқий, фуқаролик-хуқуқий, тадбиркорлик-хуқуқий (бизнес хуқуқи), халқаро-хуқуқий фаолият соҳаларига оид хорижий тажрибаларни ўрганиш ҳамда уларни миллий қонунчилик билан қиёсий таҳлил қила олиш **малакаларига** эга бўлиши зарур.

Тингловчи:

- давлат хуқуқи ва бошқаруви, жиноят хуқуқи ва процесси, фуқаролик хуқуқи ва процесси, тадбиркорлик хуқуқи (бизнес хуқуқи), халқаро хуқуқ ва юридик таълимнинг бошқа устувор соҳалари бўйича талабаларни фундаментал, шунингдек амалий касбий тайёргарлигини таъминлаш;

- ўқув жараёнини назарий тайёргарликнинг хуқуқни қўллаш фаолияти билан узвий боғлиқлигини, талабаларда таҳлилий фикрлашни шакллантиришни, янги билимларни мустақил эгаллаш ва қўллашни таъминлайдиган ўқитишининг замонавий шакл ва методлари, педагогик, ахборот-коммуникациявий, инновацион технологиялар асосида ташкил этиш;

- давлат қурилиши ва бошқаруви, суд-хуқуқ тизимини модернизация қилиш, бозор ислоҳотларини чукурлаштиришнинг хуқуқий асосларини ривожлантиришнинг долзарб ҳуқуқий муаммолари бўйича халқаро тажрибани ўрганиш;

- ҳуқуқни қўллаш амалиётига, ўқув жараёнига илмий ишланмалар натижаларини самарали жорий этиш;

- талабаларни маънавий-ахлоқий тарбиялаш, хуқуқий, сиёсий маданиятини ва ҳуқуқий онгини ошириш, уларда ватанпарварлик, юксак маънавий-ахлоқий фазилатларни шакллантириш ва ривожлантириш;

- ўқув жараёнида таълим беришнинг модулли тизимини қўллаган ҳолда талабаларда таҳлил қилиш қобилиятини, тизимли таҳлил қилиш ва юридик фаолиятнинг тегишли соҳаларини бошқариш кўникмаларини ривожлантириш **компетенцияларига** эга бўлиши лозим.

Курс ҳажми

Қайта тайёрлаш ва малака ошириш курси 288 соатни ташкил этади. Ўқув юклamasи ҳафтасига 36 соат этиб белгиланган. Қайта тайёрлаш ва малака ошириш йўналиши бўйича таълим дастурларини тўлиқ ўзлаштирган ва аттестациядан муваффақиятли ўтган курс тингловчиларига Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2015 йил 12 июнданги ПФ-4732-сон Фармони З-иловаси билан тасдиқланган давлат намунасидаги малака аттестати берилади.

“Юриспруденция” йўналиши бўйича қайта тайёрлаш ва малака ошириш курсининг ўқув модуллари ва уларнинг мазмуни

I. Олий таълимнинг норматив-хуқуқий асослари

1.1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг асарларида жамият ривожи ва таълим-тарбия масалалари.

Инсон онг ва тафаккурининг янгиланиши жамият ривожланишининг муҳим омили сифатида. Глобаллашув ва ижтимоий-маънавий ҳаётдаги ўзгаришлар тенденцияси ва истиқболлари.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Озод ва обод Ватан эркин ва фаровон ҳаёт пировард мақсадимиз”, “Юксак маънавият – енгилмас куч, “Ўзбекистон мустақилликка эришиш остонасида”, “Мамлакатни модернизация қилиш ва иқтисодиётимизни барқарор ривожлантириш йўлида”, “Ватанимизнинг босқичма-босқич ва барқарор ривожланишини таъминлаш – бизнинг олий мақсадимиз”, “Демократик ислоҳотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини шакллантириш-мамлакатимиз тараққиётининг асосий мезонидир” ва бошқа асарларида жамият ривожи ва таълим-тарбия масалаларининг ёритилиши.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Ўзбекистонни ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришнинг устувор йўналишларига бағишлиланган маъruzаларида таълим ва кадрлар тайёрлаш тизимини модернизациялаш билан боғлиқ вазифаларнинг белгиланиши.

1.2. Таълим-тарбия жараёнларини ташкил этишнинг қонунчилик нормалари.

Норматив-хуқуқий хужжатлар тушунчаси ва турлари. Норматив-хуқуқий хужжатларнинг ишлаб чиқиши ва амалга киритиш тартиби. Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси. “Таълим тўғрисида”ги Қонун. Кадрлар тайёрлаш миллий дастури. Кадрлар тайёрлаш миллий дастурининг босқичлари ва асосий йўналишлари.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2011 йил 20 майдаги “Олий таълим муассасаларининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш ва юқори малакали мутахассислар тайёрлаш сифатини тубдан яхшилаш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-1533-сон Қарори, 2012 йил 24 июлдаги “Олий малакали илмий ва илмий-педагог кадрлар тайёрлаш ва аттестациядан ўtkазиш тизимини янада такомиллаштириш тўғрисида”ги ПФ-4456-сон Фармони, 2015 йил 12 июндаги “Олий таълим муассасаларининг раҳбар ва педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПФ-4732-сон Фармони ва бошқалар.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1998 йил 5 январдаги “Узлуксиз таълим тизими учун давлат таълим стандартларини ишлаб чиқиши ва жорий этиш тўғрисида”ги 5-сон Қарори, 1998 йил 5 январдаги “Узлуксиз таълим тизимини дарсликлар ва ўқув адабиётлари

били таъминлашни такомиллаштириш тўғрисида”ги 4-сон Қарори, 2001 йил 16 августдаги “Олий таълимнинг давлат таълим стандартларини тасдиқлаш тўғрисида”ги 343-сон Қарори, 2006 йил 10 февралдаги “Олий таълим муассасасига педагогларни танлов асосида ишга қабул қилиш тартиби тўғрисида”ги Низомни тасдиқлаш хусусидаги 20-сон Қарори, 2012 йил 26 сентябрдаги “Олий таълим муассасалари педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 278-сонли Қарори, 2015 йил 10 январдаги “Олий таълимнинг давлат таълим стандартларини тасдиқлаш тўғрисида” 2001 йил 16 августдаги 343-сон қарорига ўзгартериш ва қўшимчалар киритиш ҳақида” ги 3-сон Қарори ва бошқалар.

Давлат таълим стандартлари, ўкув режалари ва фан дастурлари тушунчаси ва уларга қўйиладиган талаблар. “Олий таълим муассасаларида талabalар билимини назорат қилиш ва баҳолашнинг рейтинг тизими тўғрисида”ги Низом. “Ўзбекистон Республикаси олий таълим муассасалари талabalарининг малакавий амалиёти тўғрисида” ги Низом. “Ўзбекистон Республикаси олий таълим муассасалари битирувчиларининг якуний давлат аттестацияси тўғрисида”ги Низом. Олий таълим муассасаларида мустақил таълимни ташкил этиш тартиби тўғрисида”ги Низом. “Магистратура тўғрисида”ги Низом. “Очиқ лекцияларни ташкил этиш ва ўтказиш тартиби тўғрисида” ги Низом ва бошқа норматив ҳужжатлар.

II. Илғор таълим технологиялари ва педагогик маҳорат

2.1. Инновацион таълим технологиялари.

Олий таълим тизимини модернизациялашнинг устувор йўналишлари. Инновацион таълим технологияларининг моҳияти, турлари ва назарий асослари, инновацион жараёнларининг кечиши босқичлари. Педагогик технологиянинг таснифи, қонуниятлари, тамойиллари ва мезонлари.

Олий таълим муассасаларида ўкув жараёнини ташкил этишининг инновацион шакл, метод ва воситалари. Таълим-тарбия жараёнини технологиялаштириш асослари. Очиқ маъruzza, амалий машғулотларни лойиҳалаштириш, ташкил этиш.

Шахсга йўналтирилган таълим технологияларининг мазмуни, йўналишлари. Таълим олувчиларнинг билиш фаоллигини фаоллаштириш ва жадаллаштириш асосидаги таълим технологиялари: амалий ўйинлар, муаммоли ўқитиши, табақалаштирилган ўқитиши ҳамда интерфаол таълим методларидан ўкув-тарбия жараёнида фойдаланиш. Ўкув лойиҳаларини ишлаб чиқиши, портфолиоларни шакллантириш ва амалиётга татбиқ этиши. Электрон ўкув модуллари. Силлабус, кейслар банкини яратишга қўйиладиган дидактик талаблар.

2.2. Педагогик компетентлик ва креативлик асослари.

Педагог касбий компетентлигининг тузилиши ва мазмуни. Педагогнинг психологияк, методик, информацион, креатив, инновацион компетентлиги

мазмун-моҳияти. Педагогик маҳорат асослари ва таркибий қисмлари. Ўқитувчининг коммуникатив компетентлиги, педагогик жараёнда мулоқот услубларини тўғри танлаш ва улардан самарали фойдаланиш. Педагогик деонтология. Нутқ техникаси ва маданияти. Аудиторияда шахслараро муносабатларни самарали ташкил этиш ва гурухни оптимал бошқариш. Педагогик низоларни самарали ҳал этиш йўллари. Замонавий педагог имиджи ҳамда ўқитувчининг ўз-ўзини касбий ва шахсий такомиллаштириб бориши.

Креативлик – педагогик ижодкорликнинг асоси сифатида. Олий таълим педагог кадрларининг креатив потенциали тушунчаси ва моҳияти. Педагогларда креатив компетентликни шакллантиришнинг зарурый шарт-шароитлари, моделлари. Касбий фаолиятда позитив-фаол мотивация ва педагог кадрларнинг креатив потенциалини баҳолаш мезонлари. Таълимни ахборотлаштириш шаротида педагог кадрлар креатив имкониятларини баҳолаш мезони.

2.3. Замонавий таълим ва инновацион технологиялар бўйича илғор хорижий тажрибалар.

Ўқув жараёнини ташкил этиш ва унинг сифатини таъминлаш борасидаги илғор хорижий тажрибалар, замонавий ёндашувлар. Замонавий таълим ва инновацион технологиялар соҳасидаги илғор хорижий тажрибалар: модулли-кредит тизими, blended learning (аралаш ўқитиш), case study (кейс стади), масофали ўқитиш, маҳорат дарслари, вебинар, эвристик методлар ва бошқ. Замонавий таълимда тыторлик, супервизорлик ва модераторлик фаолияти. Педагогик фасилитация – таълимда натижавийликни таъминлашдаги муҳим омил сифатида. Талабалар билимини баҳолашнинг ассесмент технологиялари.

III. Таълим жараёнида ахборот-коммуникация технологияларини қўллаш

3.1. Таълимда мультимедиа тизимлари ва масофавий ўқитиш методлари.

Мультимедианинг компонентлари. Мультимедианинг бажарилиш шартлари. Мультимедианинг дастурий таъминоти. Мультимедиа компонентларини солиштириш. Сақловчи технологиялар. CD-ROM, CD, DVD, HD DVD, Blu-ray. Мультимедиа файл форматлари. Мультимедиа плейерлари. Мультимедианинг қўлланилиши. Видео конференция. Медиа соҳалари. Рақамли аудио. Аудио файллар. Самплинг методи. Файлларни сақлаш усули. Аудио ва видеони таҳрирлаш. Мультимедиали электрон нашрлар (ўқув фильмлари, электрон дарсликлар).

Электрон таълим ресурслари ҳақида тушунча. Масофавий ўқитишда электрон таълим ресурсларини яратиш тамойиллари. Мультимедиали маърузалар категориялари, Муаллифлик дастурий таъминотларидан фойдаланган ҳолда электрон таълим ресурсларини яратиш.

Масофали ўқитишининг назарий ва дидактик асослари. Масофавий таълимни ташкил қилиш усуллари. Масофавий таълим жараёнини амалга ошириш босқичлари. Таълимда эркин ва очиқ кодли дастурий таъминотлар таҳлили. LMS тизимларининг асосий функциялари.

Moodle тизимида ўқув жараёнини, жорий, оралиқ ва яқуний назорат турларини ташкиллаштириш. Moodle тизимида ўқув контентларни шакллантириш ва бошқариш.

Оммавий онлайн очиқ курслар (Soursera, edX, Khan akademiyasi, MIT Open Course Ware).

3.2. Электрон педагогика асослари ва педагогнинг шахсий, касбий ахборот майдонини лойиҳалаш.

Педагогик жараёнда ахборот-коммуникация ва интерактив технологияларидан фойдаланиш. Таълимий Интернет ресурслари ва улардан ўқув жараёнида фойдаланиш. Интернет тармоғининг асосий хизматлари. Zyonet.uz ва бошқа таълим порталлари ресурслари билан ишлаш. Интернет тармоғида педагогларнинг, талабаларнинг электрон муроқот мухитида жамоа бўлиб ишлаш шакллари. Блог, форум ва тематик чатларни ташкил этиш усуллари. Педагогларнинг тармоқдаги ҳамкорлиги.

Педагогнинг шахсий, касбий ахборот майдонини ташкил этиш. Электрон портфолио тушунчаси, таркиби, мазмуни ва имкониятлари. Ахборот технологиялари воситасида педагогнинг электрон портфолиосини шакллантириш. Электрон ахборот-таълим мухитида педагогик жараённи лойиҳалаштириш.

Педагогик фаолиятда амалий дастурий воситалардан фойдаланиш, амалий дастурий воситалар ёрдамида электрон дарсликлар, тренажерлар, виртуал лаборатория машғулотларини яратиш усуллари. Офис дастурларида электрон ўқув-методик материалларини яратиш усуллари (Microsoft Word, Excel, Power Point ва б.). Web 2.0/3.0 технологиялари ва уларнинг ёрдамида электрон дидактик материалларни яратиш ва ўқув-тарбия жараёнида қўллаш.

Педагогик фаолиятда амалий дастурий воситалар химоясини таъминлаш. Аутентификациялаш ёрдамида химоялаш. Химоялаш воситалари.

IV. Амалий хорижий тил

4.1. Амалий хорижий тилни ўрганишнинг интенсив усуллари.

Хорижий тилни ўқитиши ва ўрганишдаги ислоҳотлар. Тил бўйича Европа стандарти ва унинг мазмуни. Тил алоқа (коммуникация) воситаси сифатида ҳамда тилга оид билим, малака ва кўникмаларни шакллантириш усуллари.

Амалий хорижий тилни ўрганишнинг интенсив усуллари: коммуникатив, интерактив мулоқот, вазиятли-иммитацион ўйинлар, дебатлар, аудио-визуал усуллар ва Интернет ресурслари.

Тилни муваффақиятли ўзлаштириш шарт-шароитлари: касбий интерактив мулокот мұхити, мулокот клубларини ташкил этиш, ўзининг тил кўникмалари даражасини баҳолаш ва бошқ.

Хорижий тилни ўрганишда нутқ фаолияти турлари (ўқиши, гапириш, тинглаб тушуниш, ёзув) бўйича компетенцияларни ривожлантириш усуллари.

Маданиятлараро мулокот компетенцияси (ўзбек ва хорижий тилда сўзлашувчи халқлар маданияти, урф-одатлари, анъаналари ҳақида чет тилида гапира олиш).

Мулокот мавзулари: кундалик ҳаётга оид (шахсий маълумот, оила ҳақида маълумот, бўш вақтни ўтказиш ва ҳоказо) ижтимоий ҳаётга доир, таълимга ва касбга йўналтирилган мавзулар.

Мутахассисликка оид матнларни ўқиши, уларни тушуна олиш, оғзаки баён эта олиш, ўз фани бўйича ўқув жараёнини ташкил этишда соҳага оид хорижий тилдаги атамалардан фойдаланиш.

V. Тизимли таҳлил ва қарор қабул қилиш асослари

5.1. Тизимли таҳлил асослари.

Тизимли таҳлил ҳақидаги асосий тушунча ва тамойиллар. Тизимнинг хусусияти ва тузилмаси. Тизимли таҳлил методологияси. Тизимли таҳлилнинг йўналишлари. Тизимли таҳлилнинг шаклланиш ва ривожланиш босқичлари. Тизимли услуга ва тизимли ёндашув. Аналитик тадқиқотлар асосида тизимли таҳлилни ташкил этиш. Аналитик методлар ёрдамида қарорлар қабул қилиш. Тизимли таҳлилда миқдорий ва сифат ёндашуви. Педагогик вазиятларда қарор қабул қилиш усуллари. Талабалар индивидуал-психологик ҳамда креатив ривожланиш даражаларининг тизимли таҳлили.

5.2. Олий таълим жараёнини бошқаришда қарор қабул қилиш технологиялари.

Комплекс қарорлар чиқаришда тизимли таҳлил хусусиятлари. Қарорлар қабул қилишнинг асосий қоидалари ва таснифи. Қарор қабул қилиш даражалари. Қарор қабул қилиш босқичлари. Қарор қабул қилиш психологик жараён сифатида. Ўқув жараёнини бошқаришда қарор қабул қилиш технологиялари. Турли омиллар асосида қарор қабул қилишнинг методологик жиҳатлари. Қарор қабул қилишда моделлаштириш усуллари. Олий таълим жараёнини бошқаришда қарорлар қабул қилиш тажрибаси. Тизимли таҳлил ва қарор қабул қилишнинг ахборот таъминоти.

VI. Махсус фанлар

6.1. Давлат-хуқуқий ва халқаро-хуқуқий фанларни ўқитиши назарияси ва амалиёти.

Давлат ҳокимиятини демократлаштиришда парламентнинг роли ва таъсирини кучайтириш. Давлат бошқарувини ислоҳ этишда ижро ҳокимияти фаолиятини такомиллаштириш. Фуқаролик жамиятини шакллантиришда

сайлов ҳуқуқи эркинлигини таъминлаш ва сайлов қонунчилигини ривожлантириш. Фуқаролик жамиятини ривожлантиришда нодавлат нотижорат ташкилотларининг давлат органлари билан ўзаро муносабати. Маъмурий қонунчиликни такомиллаштириш масалалари.

Халқаро ҳуқуқ тушунчаси ва унинг мазмуни ҳақидаги назариялар. Халқаро ҳуқуқ нормаларини амалга оширишнинг ўзига хос хусусиятлари. Ҳозирги замон халқаро ҳуқуқида инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилишнинг долзарб масалалари. Халқаро иқтисодий ҳуқуқ ва унинг нормалари самарадорлигини ошириш масалалари.

6.2. Фуқаролик-ҳуқуқий ва тадбиркорлик (бизнес) ҳуқуқий фанларни ўқитиш назарияси ва амалиёти.

Замонавий фуқаролик ҳуқуқи фанининг илмий-назарий тавсифи. Фуқаролик қонун ҳужжатларининг ривожланиш йуналишлари. Фуқаролик қонун ҳужжатлари буйича ҳуқуқни қўллаш суд амалиётининг тавсифи ва фуқаролик ҳуқуқлари ва эркинликларини самарали ҳимоя қилиш масалалари.

Тадбиркорлик (бизнес) ҳуқуқи фанининг илмий-назарий масалалари. Тадбиркорлик (бизнес) субъектларини ташкил этиш, қайта ташкил этиш ва тугатиш тартиби. Тадбиркорлик фаолиятида шартномалар. Тадбиркорлик (бизнес) субъектларида корпоратив бошқарув ҳуқуқий асосларини такомиллаштириш масалалари. Тадбиркорлик (бизнес) субъектлари ҳуқуқ ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш ҳамда низоларни ҳал этиш йўллари.

6.3. Жиноий-ҳуқуқий фанларни ўқитиш назарияси ва амалиёти.

Жиноят қонунининг моҳияти, мазмуни, тизими ва таснифланиши. Жиноят қонунини либераллаштириш жараёнида инсонпарварлик гояларининг аҳамияти. Жиноят қонунида амалга оширилаётган ислохатлар ва унинг истиқболлари. Коррупция жинояччилигининг келиб чиқиш сабаблари ва уни олдини олиш чоралари. Одам савдосига қарши курашнинг жиноят-ҳуқуқий жиҳатлари. Ёшлиар ўртасида содир этиладиган жиноятларни олдини олиш чоралари. Хорижий давлатлар жиноят қонунчилиги тажрибаси ва уни Ўзбекистон Республикаси жиноят қонунчилигига киритиш масалалари.

Жиноят-процессуал қонунининг назарий-ҳуқуқий таҳлили. Дастрлабки тергов устидан суд назорати. Суриштирув ва дастрлаки тергов устидан прокурор назорати. Жиноят-процессуал қонунини такомиллаштириш истиқболлари. Эҳтиёт чоралари ва уларни қўллаш масалалари. Шахс ҳуқуқларини чеклаш мезонлари. Процессуал мажбурлов чоралари ва уларнинг ўзига хос хусусиятлари. Юқори инстанция судларини ислоҳ этиш истиқболлари. Хорижий давлатлар жиноят-процессуал қонунчилигининг қиёсий таҳлили.

VII. Педагогик амалиёт

Қайта тайёрлаш ва малака ошириш курсларида педагогик амалиёт очиқ маъruzалар ва амалий машғулотлар ўтказиш, ўтилган дарсларнинг муҳокама

қилиниши ва танқидий таҳлил этилишига асосланган ҳолда амалга оширилади.

Педагогик амалиёт қайта тайёрлаш ва малака ошириш йўналишлари ва мутахассисликларининг ўзига хослигидан келиб чиққан ҳолда олий таълим муассасаларининг тегишли профиль кафедраларида ташкил этилади.

Амалий машғулотларни ташкил этиш бўйича кўрсатма ва тавсиялар

Амалий машғулотларда тингловчилар ўқув модуллари доирасидаги ижодий топшириқлар, кейслар, ўқув лойиҳалари, амалиёт билан боғлиқ вазиятли масалалар асосида амалий ишларни бажарадилар.

Амалий машғулотлар замонавий таълим услублари ва инновацион технологияларга асосланган ҳолда ўтказилади. Бундан ташқари, мустақил ҳолда ўқув ва илмий адабиётлардан, электрон ресурслардан, тарқатма материаллардан фойдаланиш тавсия этилади.

Мустақил таълимни ташкил этишининг шакли ва мазмуни

Мустақил таълим тегишли ўқув модули бўйича ишлаб чиқилган топшириклар асосида ташкил этилади ва унинг натижасида тингловчилар битирув иши (loyixa иши) ни тайёрлайди.

Битирув иши (loyixa иши) доирасида ҳар бир тингловчи ўзи дарс берадиган фани бўйича электрон ўқув модулларининг тақдимотини тайёрлайди.

Электрон ўқув модулларининг тақдимоти қўйидаги таркибий қисмлардан иборат бўлади:

Силлабус;

Кейслар банки;

Мавзулар бўйича тақдимотлар;

Бошқа материаллар (фанни ўзлаштиришга ёрдам берувчи қўшимча материаллар: электрон таълим ресурслари, маъруза матни, глоссарий, тест, кроссворд ва бошқ.)

Электрон ўқув модулларини тайёрлашда қўйидагиларга алоҳида эътибор берилади:

- тавсия қилинган адабиётларни ўрганиш ва таҳлил этиш;
- соҳа тараққиётининг устувор йўналишлари ва вазифаларини ёритиш;
- мутахассислик фанларидаги инновациялардан ҳамда илғор хорижий тажрибалардан фойдаланиш.

Шунингдек, мустақил таълим жараёнида тингловчи касбий фаолияти натижаларини ва талабалар учун яратилган ўқув-методик ресурсларини “Электрон потрфолио” тизимиға киритиб бориши лозим.

Дастурнинг ахборот-методик таъминоти

Модулларни ўқитиши жараёнида ишлаб чиқилган ўқув-методик материаллар, тегишли соҳа бўйича илмий журналлар, Интернет ресурслари, мультимедиа маҳсулотлари ва бошқа электрон ва қоғоз вариантдаги манбаалардан фойдаланилади.

Адабиётлар

I. Ўзбекистон Республикаси Президентининг асарлари:

1. Каримов И.А. Ўзбекистон: миллий истиқлол, иқтисод, сиёsat, мафкура. Т. 1. – Т.: Ўзбекистон, 1996. – 364 б.
2. Каримов И.А. Биздан озод ва обод Ватан қолсин. Т. 2. – Т.: Ўзбекистон, 1996. – 380 б.
3. Каримов И.А. Ватан саждагоҳ каби муқаддасдир. Т. 3. – Т.: Ўзбекистон, 1996. – 366 б.
4. Каримов И.А. Бунёдкорлик йўлидан. Т. 4. – Т.: Ўзбекистон, 1996. – 349 б.
5. Каримов И.А. Янгича фикрлаш ва ишлаш – давр талаби. Т. 5. – Т.: Ўзбекистон, 1997. – 384 б.
6. Каримов И.А. Хавфсизлик ва барқарор тараққиёт йўлида. Т. 6. – Т.: Ўзбекистон, 1998. – 429 б.
7. Каримов И.А. Биз келажагимизни ўз қўлимиз билан қурамиз. Т. 7. – Т.: “Ўзбекистон”, 1999. – 410 б.
8. Каримов И.А. Озод ва обод ватан, эркин ва фаровон ҳаёт – пировард мақсадимиз. Т. 8. – Т.: Ўзбекистон, 2000. – 528 б.
9. Каримов И.А. Тинчлик ва хавфсизлик ўз куч-қудратимизга, ҳамжиҳатлигимиз ва қатъий иродамизга боғлиқ. Т.12. – Т.: “Ўзбекистон”, 2004. – 400 б.
10. Каримов И.А. Инсон, унинг ҳуқуқ ва эркинликлари - олий қадрият. Т.14. – Т.: “Ўзбекистон”, 2006. – 280 б.
11. Каримов И.А. Жамиятимизни эркинлаштириш, ислоҳотларни чуқурлаштириш, маънавиятимизни юксалтириш ва халқимизнинг ҳаёт даражасини ошириш – барча ишларимизнинг мезони ва мақсадидир. Т.15. – Т.: “Ўзбекистон”, 2007. – 318 б.
12. Каримов И.А. Мамлакатни модернизация қилиш ва иқтисодиётимизни барқарор ривожлантириш йўлида. Т.16. – Т.: “Ўзбекистон”, 2007. – 366 б.
13. Каримов И.А. Юксак маънавият – енгилмас куч. – Т.: “Маънавият”, 2008. – 176 б.
14. Каримов И.А. Демократик ислоҳотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини шакллантириш – мамлакатимиз тараққиётининг асосий мезонидир. Т. 19. – Т.: Ўзбекистон, 2011. – 348 б.
15. Каримов И.А. Ўзбекистон мустақилликка эришиш остонасида. – Т.: “Ўзбекистон”. 2011. – 440 б.
16. Каримов И.А. Бизнинг йўлимиз демократик ислоҳотларни чуқурлаштириш ва модернизация жараёнларини изчил давом эттириш йўлидир. Т. 20. – Т.: Ўзбекистон, 2012. – 320 б.
17. Каримов И.А. 2012 йил 7 декабрдаги Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганлигининг 20 йиллигига бағишланган тантанали маросимдаги “Инсон манфаати, ҳуқуқ ва эркинликларини

таъминлаш, ҳаётимизнинг янада эркин ва обод бўлишига эришиш – бизнинг бош мақсадимиздир” деб номланган маъруза // “Халқ сўзи” газетаси, 2012 йил 8 декабрь.

18. Каримов И.А. “Бош мақсадимиз – кенг кўламли ислоҳотлар ва модернизация йўлини қатъият билан давом эттириш” номли 2012 йилда мамлакатимизни ижтимоий-иктисодий ривожлантириш яқунлари ҳамда 2013 йилга мўлжалланган иктисодий дастурнинг энг муҳим устувор йўналишларига бағишланган Вазирлар Маҳкамасининг мажлисидаги маъруза. // “Халқ сўзи” газетаси, 2013 йил 19 январь.
19. Каримов И.А. Мамлакатимизни демократик янгилаш ва модернизация қилишга қаратилган тараққиёт йўлимизни қатъият билан давом эттириш – бош мақсадимиздир. / Президент Ислом Каримовнинг Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилганининг 22 йиллигига бағишланган тантанали маросимдаги маърузаси // Инсон ва қонун газетаси, 2014 йил 10 декабрь, № 49 (941).
20. Ўзбекистон Республикаси Президенти И.А.Каримовнинг Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси ва Сенатининг кўшма мажлисидага маърузаси. 2015 йил 23 январь. // И.А.Каримов – Тошкент: Ўзбекистон, 2015. – 40 б.

II. Норматив-хуқуқий хужжатлар

1. Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси. – Тошкент: “Ўзбекистон”, 2014. – 76 б.
2. “Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Қонунчилик палатаси тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни. Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлис Ахборотномаси 2002 й. 12-сон, 215-модда.
3. “Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Сенати тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси 12.12.2002 й. 432-ИИ-сон Конституциявий Қонуни билан тасдиқланган. // Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлис Ахборотномаси 2002 й. 12-сон, 213-модда
4. “Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига сайлов тўғрисида”ги (Янги таҳрири) Ўзбекистон Республикаси 29.08.2003 й. 518-ИИ-сон Қонуни билан тасдиқланган. // Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлис Ахборотномаси 2003 й. 9-10-сон, 132-модда
5. Ўзбекистон Республикасининг референдуми тўғрисида”ги (Янги таҳрири) Ўзбекистон Республикаси 30.08.2001 й. 265-ИИ-сон Қонуни билан тасдиқланган. // Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлис Ахборотномаси 2001 й. 9-10-сон, 176-модда // Ўзбекистон Республикаси 03.12.2004 й. 714-ИИ-сон Қонун билан ўзгартиришлар киритилган
6. “Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси тўғрисида”ги (Янги таҳрири) Ўзбекистон Республикаси 29.08.2003 й. 524-И-сон Қонуни

- билин тасдиқланган. // Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлис Ахборотномаси 2003 й. 9-10-сон, 138-модда
7. “Ўзбекистон Республикасининг Конституциявий суди тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси 30.08.1995 й. 103-I-сонли Қонуни билан тасдиқланган. // Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлис Ахборотномаси 1995 й. 9-сон, 178-модда // Ўзбекистон Республикаси 13.12.2002 й. 447-II-сон, 30.08.2003 й. 535-II-сонли Қонунлар билан ўзгартиришлар киритилган // Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлис Ахборотномаси 2003 й. 1-сон, 8-модда, 9-10-сон, 149-модда
  8. “Таълим тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси 29.08.1997 й. 464-I-сон Қонуни билан тасдиқланган. // Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлис Ахборотномаси 1997 й. 9-сон, 225-модда
  9. “Сиёсий партиялар тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси 26.11.1996 й. 337-I-сон Қонуни билан тасдиқланган. // Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлис Ахборотномаси 1997 й. 2-сон, 36-модда // Ўзбекистон Республикаси 20.08.1999 й. 832-I-сон, 12.12.2003 й. 568-II-сон, 30.04.2004 й. 621-II-сонли Қонунлар билан ўзгартиришлар киритилган // Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлис Ахборотномаси 1999 й. 9-сон, 229-модда, 2004 й. 1-2-сон, 18-модда, 5-сон, 90-модда
  10. “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси 29.08.1997 й. Қонуни билан тасдиқланган. // Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлис Ахборотномаси 1997 й. 11-12-сон, 295-модда
  11. Маҳаллий давлат ҳокимияти тўғрисида (Ўзбекистон Республикаси 02.09.1993 й. 913-XII-сон Қонуни)
  12. “Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасининг регламенти тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш хақидаги Ўзбекистон Республикаси қонуни. 2013 йил 18 апрель. ЎРҚ – 349.
  13. “Фуқаролар йигини раиси (оқсоқоли) ва унинг маслаҳатчилари сайлови тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси 29.04.2004 й. 609-II-сон Қонуни билан тасдиқланган. 2013 йил 22 апрель. ЎРҚ – 351.
  14. “Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари тўғрисида”ги (Янги таҳрири) Ўзбекистон Республикаси 14.04.1999 й. 758-I-сон Қонуни билан тасдиқланган. 2013 йил 22 апрель. ЎРҚ – 350.
  15. “Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг айrim моддаларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида (32, 78, 93, 98, 103 ва 117-моддаларига)”ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни // Ўзбекистон Республикаси қонун хужжатлари тўплами, 2014 й., 16-сон, 176-модда
  16. Ўзбекистон Республикасининг “Давлат ҳокимияти ва бошқаруви органлари фаолиятининг очиқлиги тўғрисида”ги Қонуни // 2014 йил 5 май, ЎРҚ – 369-сон
  17. Ўзбекистон Республикасининг “Ўзбекистон Республикасининг айrim қонун хужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида”ги

Қонуни // 2014 йил 4 сентябрь, ЎРҚ-373-сон

18. Ўзбекистон Республикасининг “Ижтимоий шериклик тўғрисида”ги Қонуни // 2014 йил 25 сентябрь, ЎРҚ-376-сон
19. Ўзбекистон Республикасининг “Жисмоний ва юридик шахсларнинг мурожаатлари тўғрисида”ги Қонуни // 2014 йил 3 декабрь, ЎРҚ-378-сон
20. Ўзбекистон Республикасининг 2012 йил 10 сентябрдаги ЎРҚ-330-сонли “Ўзбекистон Республикасининг Ташқи сиёсий фаолияти концепциясини тасдиқлаш тўғрисида”ги Қонуни // www.lex.uz
21. “Ўзбекистон Республикасининг Фуқаролик ва сиёсий ҳукуклар тўғрисидаги Халқаро пактга доир, ўлим жазосини бекор қилишга қаратилган Иккинчи факультатив Протоколга (Нью-Йорк, 1989 йил 15 декабрь) қўшилиши ҳақида”ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни // Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами. 2008 йил, №50, 489-модда.
22. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Хорижий расмий ҳужжатларни легаллаштириш талабини бекор қилувчи Конвенция (Гаага, 1961 йил 5 октябрь) қоидаларини амалга ошириш чоралари тўғрисида”ги Қарори 2011 йил 5 июл.№ ПҚ-1566. “Ўзбекистон Республикаси Қонун ҳужжатлари тўплами”, 2011 йил, 27-сон, 281-модда.
23. Ўзбекистон Республикасининг “Гиёхвандлик воситалари, психотроп моддалар ва улар прекурсорларининг қонунга хилоф равишда муомалада бўлишига қарши курашиш бўйича Марказий Осиё минтақавий ахборот мувофиқлаштириш марказини ташкил этиш тўғрисида Озарбайжон Республикаси, Қозогистон Республикаси, Қирғизистон Республикаси, Россия Федерацияси, Тожикистон Республикаси, Туркманистон ва Ўзбекистон Республикаси ўртасидаги битимни (Остона, 2006 йил 24 июль) ратификация қилиш ҳақида”ги Қонуни 2011 йил 14 сентябрь. ЎРҚ-297. “Халқ сўзи”, 2011 йил 15 сентябрь.
24. Ўзбекистон Республикасининг “Ўзбекистон Республикаси билан Қатар Давлати ўртасида икки томонлама муносабатларни ривожлантириш тўғрисида”ги Битимни (Доха, 2010 йил 24 ноябр) ратификация қилиш ҳақида”ги Қонуни. 2011 йил 6 сентябр. Халқ сўзи, 2011 йил 7 сентябрь.
25. Ўзбекистон Республикасининг “Умумжаҳон почта иттилоғининг Уставига Саккизинчи қўшимча баённомани (Женева, 2008 йил 12 август) ратификация қилиш тўғрисида”ги Қонуни. 2011 йил 6 сентябр. Халқ сўзи, 2011 йил 7 сентябр.
26. Инсон ҳукуклари умумжаҳон декларацияси. Декларациянинг 60 йиллигига бағишлиланган. Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Ўзбекистондаги ваколатхонаси ва Инсон ҳукуклари бўйича Ўзбекистон Республикаси Миллий маркази. – Т., 2008 й.
27. Ўзбекистон Республикасининг Фуқаролик кодекси: (2007 йил 1 январгача бўлган ўзгартиш ва қўшимчалар билан) Расмий нашр –

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги. – Т.: “Адолат”, 2007 й. – 520 б.

28. Ўзбекистон Республикасининг Жиноят кодекси: (2010 йил 1 октябргача бўлган ўзгартиш ва қўшимчалар билан) Расмий нашр – Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги. – Т.: “Адолат”, 2010 й. – 408 б.
29. Ўзбекистон Республикасининг «Жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришга ва терроризмни молиялаштиришга қарши курашиш тўғрисида»ги 2004 йил 26 август Конуни. Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2004 йил, N 43, 451-модда.
30. Ўзбекистон Республикасининг “Одам савдосига қарши кураш тўғрисида”ги 2008 йил 17 апрель Конуни. “Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами”, 2008 йил, 16-сон, 118-модда.
31. Ўзбекистон Республикасининг Мехнат кодекси. (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1996 й., 1-сонига илова. 2013 й., 18-сон, 233-модда), 41-сон, 543-модда; 2014 й., 4-сон, 45-модда).
32. Ўзбекистон Республикасининг Фуқаролик процессуал кодекси. (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1997 й., 9-сон; 2013 й., 18-сон, 233-модда).
33. Ўзбекистон Республикасининг Оила кодекси (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1998 й., 5-6-сонга илова; 2013 й., 18-сон, 233-модда; 2014 й., 4-сон, 45-модда))
34. Ўзбекистон Республикасининг “Мехнатни муҳофаза қилиш тўғрисида”ги Конуни (Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Ахборотномаси, 1993 г., №5, – ст. 223; Ведомости Олий Мажлиса Республики Узбекистан, 1998 г., № 5-6, ст. 102; 2001 г., № 5, ст. 89; 2002 г., № 1, ст. 20)
35. Ўзбекистон Республикаси хўжалик процессуал кодекси (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1997 й., 9-сон, 234-модда; 1998 й., 5-6-сон, 102-модда; 2001 й., 1-2-сон, 11-модда; 2002 й., 9-сон, 165-модда; 2003 й., 9-10-сон, 149-модда)
36. Ўзбекистон Республикасининг “Суд ҳужжатлари ва бошқа органлар ҳужжатларини ижро этиш тўғрисида”ги қонуни (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 2001 й., 9-10-сон, 169-модда; 2013 й., 1-сон, 1-модда).
37. Ўзбекистон Республикасининг қонуни “Чет эл инвестициялари тўғрисида” // Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1998 й., 5-6-сон, 91-модда; 1999 й., 9-сон, 229-модда; Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2008 й., 14-15-сон, 86-модда; 2008 й., 52-сон, 513-модда.
38. Ўзбекистон Республикасининг Қонуни «Хўжалик юритувчи субъектлар фаолиятининг шартномавий-ҳукуқий базаси тўғрисида” // Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Ахборотномаси. 1998. 9-сон. 170-модда. Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2007

- й., 31-32-сон, 315-модда. 2011 й., 51-сон, 542-модда.
39. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2015 йил 12 июндаги “Олий таълим муассасаларининг раҳбар ва педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПФ-4732-сон Фармони.
  40. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2006 йил 16 февралдаги “Педагог кадрларни қайта тайёрлаш ва уларни малакасини ошириш тизимини янада такомиллаштириш тўғрисида”ги 25-сонли қарори.
  41. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2011 йил 20 майдаги “Олий таълим муассасаларининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш ва юқори малакали мутахассислар тайёрлаш сифатини тубдан яхшилиш чора-тадбирлари тўғрисидаги” ПҚ-1533-сон қарори.
  42. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2012 йил 26 сентябрдаги “Олий таълим муассасалари педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 278-сонли қарори

Ш. Махсус адабиётлар:

1. Азизходжаева Н.Н. Педагогик технологиялар ва педагогик маҳорат. – Т.: Молия, 2003. – 192 б.
2. Арипов М. Интернет ва электрон почта асослари. – Т., 2000. – 218 б.
3. Баркалов С.А. Системный анализ и принятие решений.– Воронеж: НПЦ ВГУ, 2010. – 662 с.
4. DUET-Development of Uzbekistan English Teachers*. 2-том. CD ва DVD материаллари. – Тошкент., 2008.
5. Michael McCarthy “English Vocabulary in use”. Cambridge University Press, 1999, Presented by British Council.
6. Исмаилов А.А, Жалалов Ж.Ж, Саттаров Т.К, Ибрагимходжаев И.И. Инглиз тили амалий курсидан ўқув-услубий мажмуа. Basic User/ Breakthrough Level A1. – Т., 2011. – 182 б.
7. Ишмуҳамедов Р., Абдуқодиров А., Пардаев А. Таълимда инновацион технологиилар (таълим муассасалари педагог-ўқитувчилари учун амалий тавсиялар). – Т.: “Истеъдод” жамғармаси, 2008. – 180 б.
8. Ишмуҳамедов Р., Абдуқодиров А., Пардаев А. Тарбияда инновацион технологиилар (таълим муассасалари педагог-ўқитувчилари учун амалий тавсиялар). – Т.: “Истеъдод” жамғармаси, 2009. – 160 б.
9. Норенков И.П., Зимин А.М. Информационные технологии в образовании. Учебное пособие. – М.: Изд. МГТУ им. Н.Баумана, 2002. – 336 с.
10. Симонович СВ., Евсеев Г.А., Мураховский В.И. WINDOWS: лаборатория мастера: Практическое руководство по эффективным приемам работы с компьютером. – М.: АСТ-ПРЕСС: Информком-Пресс, 2000. – 656 с.

11. Спицнадель В.Н. Основы системного анализа. Учебное пособие. – Санкт-Петербург: Издательский дом «Бизнес-пресса», 2000. – 17 с.
12. Зеер Э.Ф., Шахматова Н. Личностью ориентированные технологии профессионального развития специалиста. – Екатеринбург, 1999. – 244 с.
13. Саттаров Э., Алимов Х. Бошқарув мулокоти. – Т.: “Академия”, 2003. – 70 б.
14. Маҳмудов И.И. Бошқарув психологияси. – Т., 2006. – 230 б.
15. Маҳмудов И.И. Бошқарув профессионализми: психологик таҳлил. – Т.: “Академия”, 2011. – 154 б.
16. Қаюмов Р.Қ. Ўзбекистон Республикасининг конституциявий ҳуқуқи. Дарслик. – Т.: ИИВ Академияси, 1997. – 400 б.
17. Таджихонов У. ва бошқалар. Ўзбекистон Республикасининг Конституциявий ҳуқуқи. Дарслик. – Т.: Шарқ. – 532 б.
18. Ўзбекистон Республикасининг Конституциясига шарх. Муаллифлар жамоаси – Т.: ТДЮИ нашриёти, 2012. – 649 б.
19. Хусанов О.Т. Ўзбекистон Республикасининг Конституциявий ҳуқуқи // Дарслик – Т.: ТДЮИ нашриёти, 2012. – 564 б.
20. Енгибарян Р.В., Тадевосян Э.В. Конституционное право. – М.: Юристъ, 2002. – 188 с.
21. Козлова Е.И., Кутафин О.Е. Конституционное право России: Учебник. –М., 2005. – 213 с.
22. Xalqaro ommaviy huquq. Darslik, (mualliflar jamoasi). – Т.: «Adolat», 2007. – 487 б.
23. Xalqaro huquq: Ma’ruzalar kursi / Mas’ul muharrir yuridik fanlar doktori, professor A. X. Saidov. – Т.: O‘zbekiston Respublikasi IV Akademiyasi, 2012. – 279 б.
24. Юлдашева Г. Международное право. Учебно-методическое пособие. – Ташкент: ТГЮИ, 2006. – 68 с.
25. Сайдов А.Х. Международное право в схемах и определениях: Учебное пособие //Отв. Ред. И.И. Лукашук. – М.: Юристъ, 2004. – 349 с.
26. Раҳмонқулов Ҳ.Р. Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодексининг биринчи қисмига умумий тавсиф ва шарҳлар. – Тошкент: Иқтисодиёт ва ҳуқуқ дунёси, 1997. – 322 б.
27. Зокиров И.Б. Фуқаролик ҳуқуқи. – Тошкент: ТДЮИ, 2009. – 614 б.
28. Раҳмонқулов Ҳ.Р., Рўзиназаров Ш., Оқюлов О., Азизов Х., Имомов Н. Хусусий мулк ҳуқуқининг мазмуни. Ўқув қўлланма. – Тошкент: Ўзбекистон Республикаси Президенти хузуридаги Амалдаги қонун хужжатлари мониторинги институти, 2008.
29. Эргашев В.Ё. Мулк ҳуқуқини ашёвий-ҳуқуқий ҳимоя қилиш усуллари. –Т.: ТДЮИ, 2010.
30. Тадбиркорлик (бизнес) ҳуқуқи. Дарслик. 1-2 том. Ш.Н.Рўзиназаров ва бошқалар. – Тошкент: Консаудитинформ, 2002.

31. Хўжалик (тадбиркорлик) ҳуқуки (лотин алифбосида). Муаллифлар жамоаси. Отахонов Ф.Х.нинг умумий таҳрири остида. – Тошкент: Адолат, 2007. – 466 б.
32. Хозяйственное (предпринимательское) право. Учебник. //под ред. Окюлова О. – Т.: ТГЮИ, 2010. – 560 с.
33. Азизов Х.Т., Ширинов Ж., Бакаев Ш. Тадбиркорлик субъектлари фаолиятини фуқаролик-ҳуқуқий тартибга солиш. Ўқув қўлланма. – Тошкент: Akademiya, 2013. – 114 б.
34. Ибратова Ф. Хозяйственное процессуальное право. Учебник. – Ташкент: ТДЮИ, 2011. – 705 с.
35. Мартемьянов В.С. Хозяйственное право. Том 1-2. – М.: “БЕК”, 1994.
36. Жиноят процесси: Дарслик. Махсус қисм / З.Ф.Иноғомжонованинг умумий таҳрири остида. – Т.: ТДЮИ, 2003. – 484 б.
37. Жиноят процесси (Махсус қисм): Юридик олий ўқув юртлари ва университетларининг юридик факультетлари талабалари учун дарслик / З.Ф. Иноғомжонованинг умумий таҳрири остида. – Т.: ТДЮИ, 2008. – 359 б.
38. Ингоғомжонова З.Ф., Тўлаганова Г.З. Жиноят процесси муаммолари. Ўқув қўлланма. – Т.: ТГЮИ, 2006.
39. Иноғомжонова З.Ф. Дастлабки тергов ва жиноят ишини судда кўриш учун тайинлаш босқичларида суд назорати. – Тошкент: ТДЮИ, 2006. – 156 с.
40. Рустамбаев М.Х. Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодексига шарҳлар. Умумий қисм. – Тошкент: ILM ZIYO, 2006. – Б.854.
41. Рустамбаев М.Х. Ўзбекистон Республикаси жиноят ҳуқуки курси. II том. Умумий қисм. Жазо тўғрисида таълимот. Олий таълим муассалари учун дарслик. – Тошкент: ILM ZIYO, 2011. – Б. 170.
42. Сахаддинов С. Ўзбекистон Республикасининг Жиноят-процессуал кодексига шарҳлар. Умумий қисм (илмий-амалий шарҳ) / Масъул мухаррир: профессор Б.Х.Пўлатов. – Тошкент: Yurist-media markazi, 2014. – 845 б.
43. Тўлаганова Г.З. Жиноят процессида процессуал мажбуровлар ва унинг ўзига хос хусусиятлари. Монография / проф. F.A. Абдумажидов таҳрири остида. – Т.: ТДЮИ, 2009. – Б.156-187.
44. Тўлаганова. Г.З. Жиноят процессида шахсий ҳуқуқларни чеклаш мезонлари. Монография / проф. F.A. Абдумажидов таҳрири остида. –Т.: ТДЮИ, 2007. – Б.182-213.
45. Ўзбекистон Республикасининг жиноят процесси. Дарслик. Муаллифлар жамоаси: Б.А.Миренский, А.Х.Раҳмонқулов ва б.к. – Тошкент: ЎзР ИИВ Академияси, 2012. – 635 б.
46. Ўзбекистон Республикасининг Жиноят-процессуал кодексига шарҳлар / Масъул мухаррир: проф. F. A. Абдумажидов. – Тошкент: ТДЮИ, 2009. – 950 б.

IV. Электрон таълим ресурслари

1. <http://www.ziyonet.uz> – jamoat axborot ta'lim tarmog'i
2. <http://www.edu.uz> – Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги
3. <http://www.infocom.uz> – Infocom.uz электрон журнали:
4. <http://learnenglishkids.britishcouncil.org/en/>
5. <http://learnenglishteens.britishcouncil.org/>
6. <http://learnenglish.britishcouncil.org/en/>
7. <http://www.lex.uz> – Ўзбекистон Республикаси Қонун хужжатлари маълумотлари миллий базаси
8. <http://www.senate.gov.uz> – Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати сайти
9. <http://www.gov.uz> – Ўзбекистон Республикасининг хукумат сайти
10. <http://www.parliament.gov.uz> – Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси сайти
11. <http://www.monitoring.uz> – Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Амалдаги қонун хужжатлари мониторинг институти сайти
12. <http://www.insonhuquqlari.gov.uz> – Инсон ҳуқуқлари бўйича Ўзбекистон Республикаси Миллий маркази сайти
13. <http://www.ombudsman.gov.uz> – Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Инсон ҳуқуқлари бўйича вакили (омбудсман) сайти

ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН:

Олий таълим тизими педагог ва раҳбар
кадрларни қайта тайёрлаш ва уларнинг
малакасини оширишни ташкил этиш
Бош илмий-методик маркази

Директор_____ У.Ш.Бегимқулов

“_____” 201__ й.

М.ў.

Тошкент давлат юридик университети
Педагог кадрларни қайта тайёрлаш ва
малакасини ошириш факультети

Декан_____ И.Б.Джураев

“_____” 201__ й.

М.ў.

КЕЛИШИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги
Хуқуқий тарғибот ва хуқуқий таълим
бошқармаси

Бошқарма бошлиғи_____ А.М.Очилов

“_____” 201__ й.

М.ў.